

TA'LIM JARAYONIDA KOMMUNIKATIV VA RAQAMLI PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALAR INTEGRATSIYASI ASOSIDA XORIJIY TILLARNI O'QITISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Foziljonova Habiba Suxrob qizi

Email: habeebafoziljonova@gmail.com

Uzbekistan State World Languages University

English philology student

Scientific advisor: **Salimova Nilufar**

Annotatsiya. Mazkur maqolada xorijiy tillarni o'qitishda kommunikativ yondashuv hamda raqamli pedagogik texnologiyalar integratsiyasining ahamiyati tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim muhitida innovatsion metodlarning qo'llanishi o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishdagi o'rni yoritiladi.

Kalit so'zlar: kommunikativ yondashuv, raqamli pedagogika, innovatsion ta'lim, xorijiy til o'qitish, kompetensiyaviy yondashuv

Аннотация. В статье рассматривается значение интеграции коммуникативного подхода и цифровых педагогических технологий в обучении иностранным языкам. Освещается роль инновационных методов в развитии коммуникативной компетенции учащихся.

Ключевые слова: коммуникативный подход, цифровая педагогика, инновационное образование, обучение иностранным языкам, компетентностный подход.

Abstract. This paper analyzes the integration of communicative approaches and digital pedagogical technologies in foreign language teaching. The role of innovative methods in developing learners' communicative competence in modern educational environments is discussed.

Keywords: communicative approach, digital pedagogy, innovative education, foreign language teaching, competency-based approach

Kirish

Bugungi globallashuv sharoitida xorijiy tillarni samarali o'qitish ta'lim tizimining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy jamiyat nafaqat grammatik bilimlarga ega, balki real kommunikativ vaziyatlarda erkin muloqot qila oladigan shaxslarni talab etadi. Shu sababli ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish muhim ahamiyat kasb etmoqda [2].

An'anaviy o'qitish metodlari ko'proq nazariy bilim berishga yo'naltirilgan bo'lsa, zamonaviy yondashuvlar o'quvchining faol ishtirokini ta'minlashga xizmat qiladi. Ayniqsa, kommunikativ metodika va raqamli texnologiyalar integratsiyasi xorijiy til ta'limining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Mazkur tadqiqotning maqsadi — kommunikativ yondashuv va raqamli pedagogik texnologiyalarni integratsiyalash orqali xorijiy til o'qitish samaradorligini oshirish imkoniyatlarini tahlil qilish.

Asosiy qism

Kommunikativ yondashuv xorijiy tilni real muloqot vositasi sifatida o'rganishga asoslanadi. Ushbu metod o'quvchilarning nutq faoliyatining barcha turlarini — tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozishni kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi [1].

Zamonaviy xorijiy til ta'limida kompetensiyaviy yondashuv muhim metodologik asos sifatida qaraladi. Ushbu yondashuv o'quvchining faqat nazariy bilimlarni egallashini emas, balki real kommunikativ vaziyatlarda til birliklaridan samarali foydalanish qobiliyatini shakllantirishga qaratilgan. Kompetensiya tushunchasi lingvistik bilimlar, ijtimoiy-madaniy tajriba hamda strategik kommunikativ ko'nikmalar uyg'unligini o'z ichiga oladi.

CEFR talablari asosida o'qitish jarayoni tashkil etilganda o'quvchilar bosqichma-bosqich til darajalarini egallab boradi va o'z nutq faoliyatini mustaqil boshqarish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa ta'lim natijalarining aniq mezonlar asosida baholanishiga xizmat qiladi [4].

Mazkur yondashuv o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi, real hayotiy vaziyatlarga mos o'qitishni ta'minlaydi hamda til o'rganishga motivatsiyani oshiradi.

Raqamli ta'lim muhitining rivojlanishi xorijiy til o'qitishda yangi imkoniyatlarni yaratdi. Online platformalar, mobil ilovalar va interaktiv vositalar o'quv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi [3].

Raqamli texnologiyalarning asosiy ustunliklari individual ta'lim trayektoriyasini yaratish, multimodal o'rganish imkoniyati, tezkor feedback hamda autentik materiallardan foydalanishdan iborat. Innovatsion ta'lim sharoitida o'qituvchining roli tubdan o'zgarib bormoqda. An'anaviy modelda o'qituvchi asosiy axborot manbai bo'lgan bo'lsa, zamonaviy pedagogikada u fasilitator, mentor va ta'lim jarayonini tashkil etuvchi sifatida faoliyat yuritadi. O'qituvchi o'quvchilarga tayyor bilim berishdan ko'ra, ularni mustaqil izlanishga yo'naltiradi.

Raqamli vositalardan foydalanish pedagogdan media savodxonlik, texnologik kompetensiya va kreativ yondashuvni talab qiladi. Shu sababli pedagoglarning doimiy kasbiy rivojlanishi xorijiy til ta'limi sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Kommunikativ metod va raqamli texnologiyalar birgalikda qo'llanganda kommunikativ kompetensiya rivojlanadi, dars jarayoni interaktiv tus oladi va o'quvchilarning mustaqil o'rganish ko'nikmalari shakllanadi. Talaba markazli ta'lim modeli o'quv jarayonining markaziga o'quvchini qo'yadi. Ushbu modelda o'quvchilar faol ishtirokchi sifatida qaraladi hamda ularning individual ehtiyojlari, qiziqishlari va o'rganish uslublari hisobga olinadi. Interaktiv topshiriqlar, juftlik va guruh ishlari, muammoli vaziyatlar asosida tashkil etilgan darslar til o'rganish samaradorligini oshiradi.

Talaba markazli ta'lim modeli o'quv jarayonining markaziga o'quvchini qo'yadi. Ushbu modelda o'quvchilar faol ishtirokchi sifatida qaraladi hamda ularning individual ehtiyojlari, qiziqishlari va o'rganish uslublari hisobga olinadi. Interaktiv topshiriqlar, juftlik va guruh ishlari, muammoli vaziyatlar asosida tashkil etilgan darslar til o'rganish samaradorligini oshiradi [5].

Bunday yondashuv o'quvchilarda tanqidiy fikrlash, hamkorlikda ishlash va ijodiy yondashuv ko'nikmalarini shakllantiradi. Natijada xorijiy tilni o'rganish jarayoni tabiiy kommunikatsiya jarayoniga yaqinlashadi.

Xulosa. Xorijiy til ta'limida innovatsion pedagogik texnologiyalarni kommunikativ metodika bilan uyg'unlashtirish zamonaviy ta'lim talablariga mos samarali model hisoblanadi. Amaliyot shuni ko'rsatadiki, raqamli platformalar asosida tashkil etilgan kommunikativ mashg'ulotlar o'quvchilarning nutq faolligini sezilarli darajada oshiradi. Masalan, onlayn muhokama forumlari, video taqdimotlar va virtual rolli o'yinlar orqali talabalar real kommunikativ vaziyatlarga yaqin tajriba orttiradi.

Shuningdek, loyiha asosida o'qitish (Project-Based Learning) usuli o'quvchilarning tilni amaliy faoliyat jarayonida qo'llashiga imkon yaratadi.

Darslarda raqamli platformalardan foydalanish, kommunikativ topshiriqlar ulushini oshirish, autentik multimedia materiallarini qo'llash va kompetensiyaviy baholash tizimini joriy etish tavsiya etiladi. Natijada xorijiy tilni o'rganish jarayoni real kommunikatsiyaga yo'naltirilgan, interaktiv va samarali tus oladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Ashirkulovna, M. F., & Iroda, C. BENEFITS OF DISTANCE LEARNING.
2. Ashirkulovna, M. F., & Erkinovna, U. M. OBSTACLES IN LEARNING THE ENGLISH LANGUAGE. Zbiór artykułów naukowych recenzowanych., 66.
3. CEFR. (2020). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Council of Europe.
4. Chapelle, C. A. (2019). Technology and second language learning. Wiley Blackwell.
5. Harmer, J. (2017). How to teach English. Pearson Education Limited.
6. Richards, J. C. (2015). Key issues in language teaching. Cambridge University Press.
7. SALIMOVA, N. (2025). INGLIZ TILI DARSLARIDA VIDEODAN FOYDALANISHNING XUSUSIYATLARI. «ACTA NUUZ», 1(1.1), 189-191.
8. SALIMOVA, N. (2025). INGLIZ TILI DARSLARIDA VIDEODAN FOYDALANISHNING XUSUSIYATLARI. «ACTA NUUZ», 1(1.1), 189-191.
9. SALIMOVA, N. O 'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI XABARLARI, 2025,[1/1] ISSN 2181-7324.
10. Warschauer, M. (2018). Digital learning and language education. Routledge.
11. Маматкулова, Ф. А. (2020). Учебная программа и преподавание в среднем образовании. NovaInfo. Ru, (119), 30-32.
12. Маматкулова, Ф. А. (2020). Использование современных образовательных технологий в формировании лингвокультурной компетенции студентов. NovaInfo. Ru, (117), 63-65.
13. Маматкулова, Ф. А. (2020). Эффективные педагогические технологии повышения навыков письменного дискурса. NovaInfo. Ru, (119), 32-35.
14. Маматкулова, Ф. А. (2020). Особенности критического мышления в повышении межкультурной компетентности студентов. NovaInfo. Ru, (119), 35-37.
15. Эрданова, З. А. (2021). Замонавий лингвистикада инсон ва унинг фаолияти акс этилиши. *Международный журнал искусство слова*, 4(5).
16. Эрданова, З. (2021). Инсоннинг касбий фаолияти билан боғлиқ тил бирикмаларининг шаклланиши. *Общество и инновации*, 2(9/S), 186-190.

- 17.Эрданова, З. (2021). Формирование языковых единиц, связанных профессиональной деятельностью человека. *Общество и инновации*, 2(9/S), 186-190.